

**KWARTALNA INFORMACJA NA TEMAT INTERPRETACJI WYDAWANYCH PRZEZ
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ (DWT)**

III KWARTAŁ 2020 ROKU

I. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sprawa 1. Brak wykluczenia wykonawcy w związku wystąpieniem nadużycia stwierdzonego po podpisaniu umowy.

Tryb: przetarg nieograniczony, roboty budowlane.

Pytanie kontrolera

Zamawiający (gmina) określił w SIWZ fakultatywną przesłankę wykluczenia z art. 24 ust. 5. pkt 8 ustawy Pzp, tj. wykluczenie wykonawcy, który naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. Zamawiający określił sposób weryfikacji warunków wykluczenia, wymagając złożenia stosownych dokumentów. Wykonawca dostarczył wszystkie wymagane dokumenty, w tym Oświadczenie wykonawcy o niezaleganiu z opłaceniem podatków i opłat lokalnych, o których mowa w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 716). Oferta ww. wykonawcy wybrana została jako najkorzystniejsza i strony podpisały umowę. Przy rozliczeniu zadania, okazało się, że wykonawca zalegał z płatnością podatków lokalnych gminie. Kontroler Krajowy (KK) zwrócił się z prośbą o opinię czy w takiej sytuacji należy nałożyć korektę z tytułu niewykluczenia ww. wykonawcy z postępowania.

Stanowisko DWT

Zgodnie z dyspozycją art. 25 ust 1 ustawy Pzp zamawiający określił w SIWZ listę dokumentów, jakich będzie żądać na potwierdzenie braku podstaw do wykluczenia. Jednym z dokumentów było ww. Oświadczenie o niezaleganiu z opłaceniem podatków i opłat lokalnych (...), które w swojej treści i formie było zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. z 2016 r., poz. 1126), dalej: Rozporządzenie. Przepisy ustawy Pzp ani Rozporządzenia nie obligują

zamawiającego do weryfikowania oświadczeń, składanych zgodnie z ich wymogami. W omawianym przypadku, zamawiający na etapie rozstrzygnięcia postępowania nie posiadał informacji o zaległościach podatkowych wykonawcy, zatem nie miał podstaw do weryfikacji złożonych oświadczeń ani do wykluczenia wykonawcy.

Fakt złożenia przez wykonawcę oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym powinien być rozpatrywany na podstawie odrębnych przepisów prawa, dotyczących składania nieprawdziwych oświadczeń i potraktowany jako wystąpienie nadużycia finansowego naruszającego interesy finansowe Wspólnot Europejskich.

Sprawa 2. Zmiany do umowy na roboty budowlane - art. 144 ustawy Pzp.

Tryb: przetarg nieograniczony, roboty budowlane.

Pytanie Kontrolera

Zamawiający w trakcie realizacji zamówienia podpisał z wykonawcą 2 aneksy, w wyniku których zmieniał się kosztorys inwestorski. Zamawiający zastosował w aneksach rozbieżne nazewnictwo przy określaniu tego samego rodzaju robót (roboty zamienne, roboty dodatkowe, roboty zaniechane wynikające z różnic obmiarowych). Zamawiający określił zmiany jako roboty dodatkowe oraz roboty zaniechane w związku z różnicami obmiarowymi. Kontroler ocenił zmiany jako roboty zamienne. KK ocenił, że zmiana umowy nie spełniała warunków określonych w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp .

Stanowisko DWT

Charakter zmian należy oceniać nie przez pryzmat nazewnictwa, ale przez pryzmat cech charakterystycznych dla danego rodzaju zmian.

Roboty dodatkowe nie są ujęte w dokumentacji projektowej i przedmiarze robót, stanowiących podstawę kosztorysu inwestorskiego. Roboty te są konieczne do wykonania dla osiągnięcia efektu końcowego lub nie są konieczne, ale ich wykonanie spowoduje uzyskanie korzyści (np. zmniejszenie kosztów eksploatacji). Roboty dodatkowe są zlecane do wykonania wyłącznie na podstawie ustawy.

Roboty zamienne nie mają swojej definicji, ale nie należy utożsamiać ich z robotami dodatkowymi. Roboty zamienne są to roboty ujęte w dokumentacji projektowej i przedmiarze robót, które za zgodą projektanta i zamawiającego zostały wykonane w innej

technologii, z innych materiałów i przy zastosowaniu innych urządzeń niż wskazane w dokumentacji.¹

W omawianym przypadku art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp nie jest jedynym możliwym do zastosowania przepisem w zakresie dopuszczalności zmiany umowy. Dlatego w przypadku niespełnienia warunków określonych w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy kwestionowany wydatek należy przeanalizować również pod kątem możliwości zastosowania innych przesłanek zmian umowy, w tym przesłanek obowiązujących z mocy ustawy.

Obowiązek przewidywania w SIWZ lub w ogłoszeniu o zamówieniu zmian w umowie dotyczy jedynie zmian wprowadzanych na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 lit. a) ustawy Pzp. Przesłanki określone w art. 144 ust. 1 pkt 2, 3, 4 lit. b) i c) oraz pkt 5 i 6 obowiązują z mocy ustawy² i nie muszą być przewidziane wcześniej, aby mogły być wprowadzone do umowy po zaistnieniu okoliczności określonych w tych przepisach.³ Zatem art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy nie musi być jedyną przesłanką uprawniającą do zmiany umowy, jeżeli spełnione są warunki innych przesłanek. W przypadku robót dodatkowych zastosowanie może mieć również art. 144 ust. 1 pkt 2 i/lub pkt 6, a w przypadku robót zamiennych art. 144 ust. 1 pkt 3 i/lub pkt 6. Przy ocenie możliwości zastosowania określonych przesłanek zmiany umowy należy m.in. sprawdzić:

- czy zmiana umowy miała wpływ na jej charakter⁴ co byłoby niezgodne z art. 144 ust. 1b. Zmiana ta polegałaby m.in. na zmianie przedmiotu zamówienia z usług na roboty budowlane, zastąpieniu przedmiotu świadczenia głównego innym przedmiotem, który nie był wcześniej przewidziany (np. komputerów stacjonarnych laptopami), itp.⁵
- czy zamawiający nie wprowadził kolejnych zmian umowy w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy zgodnie z art. 144 ust. 1a.

¹ <https://www.bzg.pl/node/508>.

² <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/interpretacja-przepisow/pytania-i-odpowiedzi-dotyczące-nowelizacji-ustawy-prawo-zamowien-publicznych/zmiany-umowy-w-sprawie-zamowienia-publicznego>; <https://www.bzg.pl/node/1595>

³ <http://www.przetargipubliczne.pl/prawo-i-orzecznictwo/arttykul,8521,roboty-zamienne-i-dodatkowe.html>; Patrz również komentarz w Legalis: [http://legalis:8888/index.html?url=/misc.do?link=EPUB\[BOOK.260157568](http://legalis:8888/index.html?url=/misc.do?link=EPUB[BOOK.260157568): fragment pozycji „Vademecum zamawiającego 2017” wyd. 1, Arkadiusz Szyszkowski: „Rozdział XI. Umowa w sprawie zamówienia publicznego i umowa ramowa”, pkt 5 „Zasady zmiany umowy i umowy ramowej”

⁴ <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/interpretacja-przepisow/opinie-dotyczące-ustawy-pzp/umowa-w-sprawie-zamowienia-publicznego/dopuszczalnosc-zmiany-umowy-o-udzielenie-zamowienia-publicznego>

⁵ „Klauzule przeglądowe. Wzorce i dobre praktyki” – poradnik Urzędu Zamówień Publicznych (https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0029/42788/Klauzule-przegladowe.pdf)

Jednocześnie przy zmianach umowy na roboty budowlane, zgodnie z art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy, nie trzeba oceniać zmiany pod kątem jej wpływu na charakter umowy. Jedynym ograniczeniem zastosowania tego przepisu jest art. 144 ust. 1a ustawy. Ponadto przy zmianach umowy należy brać pod uwagę również art. 144 ust. 1 pkt 3 i/lub pkt 6 jako kolejne samoistne podstawy do zmiany umowy na roboty budowlane.

Badając możliwość zastosowania przesłanek z art. 144 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 należy uwzględnić, poza innymi warunkami, także wartości zmian określone w tych przepisach. Należy mieć również na uwadze, że odnoszenie "łącznej wartości zmian", o której mowa w art. 144 ust. 1 pkt 6 ustawy do wartości zmian umowy dokonanych na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 nie znajduje uzasadnienia.

W opinii DWT w przypadku możliwości zastosowania różnych przesłanek uprawniających zmianę umowy, za niekwalifikowalne należy uznać te wydatki (lub ich część), które nie spełnią żadnych warunków określonych w przepisach ustawy dotyczących zmian takiej umowy.

Uwaga

W kontekście omawianego przypadku, DWT przypomina o interpretacjach UZP w zakresie wprowadzania zmian do umów, przekazanych przy Biuletynie za II kw. 2020 r.

Sprawa 3. Nakładanie korekt finansowych na wydatki nieobjęte zamówieniem, ale z nim powiązane.

Tryb: przetarg nieograniczony, roboty budowlane

Pytanie kontrolera

Podczas weryfikacji wniosku o płatność KK stwierdził naruszenie przez Zamawiającego art. 25 ust. 1 ustawy Pzp polegające na żądaniu od wykonawców oświadczeń lub dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia i nałożył korektę w wysokości 5%. We wniosku o płatność ujęte były również wydatki dotyczące nadzoru archeologicznego i inwestorskiego inwestycji realizowanej w ramach ww. zamówienia, na które KK nałożył korektę. Wykonawcy sprawujący ww. funkcje nadzoru

wybrani zostali jednak w osobnej procedurze, tj. na podstawie rozeznania rynku. Procedura przeprowadzona była prawidłowo. KK rozważał proporcjonalne objęcie korektą wydatków związanych z nadzorem archeologicznym i inwestorskim.

Stanowisko DWT

Zgodnie z zapisami Podręcznika Programu (tu: Programme Manual programu PL-LT) oraz Wytycznymi dla Krajowego Kontrolera w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020, taryfikator stosuje się w odniesieniu do zamówień ponoszonych w ramach zasady konkurencyjności oraz przepisów ustawy Pzp. Nie ma możliwości rozszerzania stosowania taryfikatora w odniesieniu do innych wydatków, które były realizowane w projekcie na zasadach ogólnych. Jeśli wydatki zadeklarowane we wniosku o płatność, dotyczące zamówień poniżej progów konkurencyjności i ustawy Pzp, zostały poniesione zgodnie z ogólnymi zasadami kwalifikowalności, nie ma podstaw do pomniejszenia tych wydatków.

Sprawa 4. Użycie znaków towarowych bez wskazania wymogu równoważności zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy PZP.

Tryb: przetarg nieograniczony, roboty budowlane

Pytanie kontrolera

Zamawiający w przedmiarze robót załączonym do SIWZ przywołał znaki towarowe: preparat CERESIT CT 17 i ATLAS UNI GRUNT bez użycia sformułowania „lub równoważne”. Treść SIWZ nie zawierała również ogólnego sformułowania dopuszczającego rozwiązania równoważne, które obejmowałyby wszystkie odniesienia do znaków towarowych.

W ocenie KK wadliwie opisany element ma charakter pomocniczy w stosunku do całego przedmiotu zamówienia oraz jest powszechnie dostępny na rynku. Żaden z potencjalnych wykonawców nie był wobec tego uprzywilejowany w jego pozyskaniu np. poprzez umowy z dystrybutorem lub producentem.

KK zapytał czy zgodnie ze zmienionym rozporządzeniem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem

zamówień może uznać, że warunki określone w taryfikatorze zostały spełnione i KK może odstąpić od nałożenia korekty.

Stanowisko DWT

Zmieniony pkt 11 taryfikatora określa sytuację, w której należy nałożyć korektę, jeśli w zamówieniu wymagane są konkretne znaki towarowe/marki/ normy bez dopuszczenia równoważnego znaku towarowego lub marki przez niezastosowanie obowiązkowego wyrażenia „lub równoważne”. Wyjątkiem wskazanym w rozporządzeniu jest sytuacja, gdy takie wymogi są związane z częściami pomocniczymi umowy i ich potencjalny wpływ na budżet Unii Europejskiej jest wyłącznie formalny.

KK może odstąpić od nałożenia korekty, jeśli potwierdził, że użycie znaków towarowych/marki/ norm ma odniesienie do elementów pomocniczych zamówienia oraz pozostaje bez wpływu formalnego na budżet UE.

Uwaga!

Powyższa interpretacja potwierdza możliwość odstąpienia – po spełnieniu określonych przesłanek – od obowiązku pomniejszenia lub korekty w przypadku braku dopuszczenia rozwiązań równoważnych w ofercie, co stanowi wyjątek od zasady przekazanej pismem z 17 kwietnia 2018 r. (DWT-IV.7641.20.2018.PN z 17 kwietnia 2018 r.). Tym samym brak dopuszczenia rozwiązań równoważnych w opisie przedmiotu zamówienia nie powinno każdorazowo skutkować pomniejszeniem lub korektą finansową.

Sprawa 5. Stanowisko audytu Komisji Europejskiej ws. stosowania wymogów równoważności.

Departament Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów przekazał stanowisko audytorów Komisji Europejskiej w kwestii podejścia do oceny zastosowania w zamówieniach wymogów równoważności dla znaków towarowych/norm. Audytorzy Komisji Europejskiej w wydanych w 2020 r. dokumentach podsumowujących misje audytowe sformułowali:

- 1) ustalenia niefinansowe dotyczące przypadków, gdy specyfikacja techniczna zawierała odwołania do norm krajowych bez użycia wyrażenia „lub równoważne”, przy równoczesnym zawarciu w specyfikacji ogólnego sformułowania dopuszczającego stosowanie rozwiązań równoważnych w tym zakresie. Audytorzy uznali, że zgodnie z zasadą proporcjonalności i z uwagi na fakt, że w tym przypadku ogólne sformułowanie zawarte w specyfikacjach technicznych obejmuje wszystkie znaki towarowe i normy, naruszenie ma charakter formalny i nie uzasadnia korekty finansowej;
- 2) ustalenia finansowe dotyczące przypadków gdy specyfikacja techniczna zawierała odwołania do norm krajowych bez użycia wyrażenia „lub równoważne”, przy równoczesnym braku ogólnego sformułowania dopuszczającego stosowanie rozwiązań równoważnych w tym zakresie w specyfikacji.

Sprawa 6. Wyłączenia w PZP - stanowisko Ministra Rozwoju w sprawie wzajemnej relacji pomiędzy przepisem art. 46c ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) a przepisem art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.).

W niniejszym Biuletynie przekazujemy stanowisko Ministra Rozwoju ws. relacji pomiędzy Ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, a Ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Stanowisko Ministra stanowi załącznik 1 do Biuletynu.

II. KONKURENCYJNOŚĆ

Sprawa 1. Zamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu na własnej stronie internetowej zamiast w Bazie konkurencyjności.

Pytanie beneficjenta

Beneficjent zwrócił się z pytaniem dot. możliwości obniżenia korekty finansowej z 25% do 5% zastosowanej przez KK w związku z niespełnieniem przez partnera projektu zasady

konkurencyjności w postępowaniu na zakup artykułów sportowych. Kontroler stwierdził nieprawidłowe ustalenie wartości szacunkowej zamówienia. Zaniżenie tej wartości wynikało z przyjęcia do szacowania przedmiotów zamówienia niespełniających wymogów (parametrów) sprzętu faktycznie zamówionego. Skutkiem zaniżenia szacunkowej wartości zamówienia do kwoty poniżej 50 tys. zł netto był brak ogłoszenia w Bazie konkurencyjności (dalej: Baza). Zamawiający zamieścił ogłoszenie jedynie na własnej stronie internetowej.

Stanowisko DWT

Beneficjent powinien ustalać wartość szacunkową zamówienia zgodnie z zasadami określonymi w Podręczniku danego programu. Efektem zaniżenia szacunkowej wartości zamówienia był brak ogłoszenia o zamówieniu w Bazie, co stanowiło naruszenie wymagań programowych. Baza ma szerszy zasięg niż strona internetowa zamawiającego i zaniechanie tej publikacji mogło zawęzić krąg potencjalnych wykonawców. Zgodnie z wyrokami TSUE⁶ naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet danego funduszu.

Kontroler wskazał pkt 4 taryfikatora z 2016 r., czyli niedopełnienie obowiązku odpowiedniego ogłoszenia, jako podstawę do pomniejszenia wydatków. Za tę nieprawidłowość przysługuje korekta 25%. W tym przypadku rozporządzenie nie daje możliwości dalszego obniżenia wartości tej stawki.

Sprawa 2. Przeprowadzenie procedury rozeznania rynku zamiast ogłoszenia zamówienia w Bazie konkurencyjności.

Pytanie kontrolera

Zamawiający oszacował przedmiot zamówienia na kwotę przekraczającą 50 tys. zł netto oraz skierował drogą mailową zapytanie ofertowe dotyczące wykonania przedmiotowej usługi do trzech wykonawców. Zamówienie dotyczyło zatrudnienia na stanowisku koordynatora projektu. Ani zapytanie ofertowe, ani informacja o wyniku postępowania nie zostały upublicznione w Bazie konkurencyjności. W odpowiedzi na zapytanie ofertowe, wpłynęły 3 oferty. Z oferentem, który zaoferował najniższą cenę zawarto umowę cywilnoprawną.

Stanowisko DWT

⁶ Wyroki TSUE: z 14.07.2016 r. w sprawie C-406/14 oraz z 6.12.2017 r. w sprawie C-408/16.

Naruszenie zasady konkurencyjności związane z brakiem upublicznienia ogłoszenia w Bazie skutkuje korektą finansową w wysokości 100%. Beneficjent dodatkowo może korzystać z innych metod docierania do potencjalnych wykonawców, tj. zamieszczać zapytania ofertowe na swoich stronach internetowych lub innych stronach do tego przeznaczonych, informować potencjalnych wykonawców o prowadzonych postępowaniach.

Zgodnie z Komunikatem wyjaśniającym Komisji dotyczącym prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych (pkt 2.1.1) jedynym sposobem na spełnienie obowiązku przejrzystości jest publikacja wystarczająco dostępnego ogłoszenia przed udzieleniem zamówienia. Według Komisji praktyka kontaktowania się z licznymi potencjalnymi oferentami nie jest wystarczająca w tym zakresie. Taryfikator przewiduje w zakresie omawianego naruszenia obniżenie korekty do 25% ale tylko, gdy zamawiający opublikuje ogłoszenie za pomocą środków spełniających wymogi ww. zalecenia Komisji.

W omawianym przypadku ogłoszenie nie zostało opublikowane, ani w Bazie konkurencyjności, ani w innym powszechnie dostępnym miejscu. Zapytanie ofertowe zostało skierowane jedynie do trzech potencjalnych wykonawców. W związku z powyższym obniżenie korekty finansowej nie jest możliwe.

Sprawa 3. Wyłączenia z obowiązku stosowania zasady konkurencyjności przy spełnieniu określonych warunków.

Pytanie kontrolera

KK zwrócił się do DWT w sprawie, jak powinien postąpić beneficjent zatrudniający personel na umowy cywilnoprawne, w sytuacji konieczności przedłużenia realizacji zadań w projekcie Programu Południowy Bałtyk. Z uwagi na różne czynniki, obecnie w szczególności COVID –19, projekty są przedłużane i wartości działań w ich ramach, które były szacowane na etapie składania wniosku o dofinansowanie, wzrastają. Tym samym, może dojść do sytuacji przekroczenia kwoty progowej wydatków dla zasady konkurencyjności (50 tys. zł), uprzednio oszacowanej.

Stanowisko DWT

Istnieje możliwość wyłączenia z obowiązku stosowania zasady konkurencyjności przy spełnieniu określonych warunków, w przypadku Południowego Bałtyku: na podstawie zapisów podrozdziału IV.3.1 Programme Manual oraz pkt. 6 ANNEX 4 (do Programme Manual) Specific rules of awarding contracts under the project - specific rules for Polish beneficiaries tj. „6) Contracting authorities may be exempt from the obligation to follow the procedures specified in Section 1.2 of this Annex with regard to awarding contracts in the following cases:

[...]

e) in the case of contracts to which the principle of competitiveness applies, where the contract must be performed immediately and the deadlines referred to in Section 1.2 of this Annex cannot be met due to the extraordinary situation which could not have been foreseen (e.g. natural disasters, catastrophes, breakdowns, unexpected accidents), and such extraordinary situation have not resulted from any action or negligence of the contracting authority".

Należy zaznaczyć jednak, że każda sytuacja powinna być indywidualnie analizowana i oceniana oddzielnie przez KK w celu zapewnienia, że wydatki są ponoszone w sposób przejrzysty, efektywny i racjonalny, w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców przy zachowaniu racjonalnego dysponowania środkami publicznymi.

Sprawa 4. Zasada konkurencyjności a fakultatywne zastosowanie przepisów ustawy Pzp.

Pytanie KK

Dla zamówienia oszacowanego na kwotę 81,3 tys. zł beneficjent zamiast zasady konkurencyjności zdecydował się ogłosić przetarg nieograniczony. W wyniku weryfikacji wniosku o płatność KK stwierdził uchybienia skutkujące koniecznością nałożenia korekty. KK zapytał jak należy ocenić postępowanie i czy należy nałożyć korektę zgodnie z zapisami taryfikatora dla zasady konkurencyjności czy dla ustawy Pzp.

Stanowisko DWT

Beneficjent w sposób fakultatywny zastosował przepisy ustawy Pzp. W takich przypadkach KK powinien analizować w jakim zakresie naruszone elementy procedury przeprowadzonej w

oparciu o ustawę Pzp są zbieżne z wymogami zasady konkurencyjności (np. czy w obu procedurach istnieją wymogi dotyczące danego naruszenia). Na beneficjenta nie powinny być nakładane konsekwencje finansowe za obarczone błędem fakultatywne przeprowadzenie procedury o zastrzonych wymogach w zakresie szerszym, niż wynika to z zasady konkurencyjności.

III. REALIZACJA KONTROLI NA MIEJSCU

W związku z sytuacją pandemiczną COVID-19 KEWT dopuszcza zdalne prowadzenie kontroli na miejscu w pełnym zakresie określonym w Wytycznych dla Krajowego Kontrolera w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020 (również w odniesieniu do oględzin). Jeśli w ocenie KK czynności kontrolne wykonane zdalnie (w tym oględziny) będą wystarczające do potwierdzenia stanu faktycznego, to ze względu na wyjątkową sytuację pandemiczną rozwiązanie to jest akceptowane przez KEWT. KEWT rekomenduje, aby metodą prowadzenia oględzin w formie zdalnej było połączenie wideo w czasie rzeczywistym.

IV. KWALIFIKOWALNOŚĆ WYDATKÓW

Sprawa 1. Kwalifikowalność składek ZUS zgodnie z przepisami szczególnymi w zakresie COVID-19 w programie Polska-Białoruś-Ukraina.

Pytanie audytora

Gmina skorzystała z uprawnień (w związku z COVID-19) i wystąpiła do ZUS o nienaliczanie składek dla pracowników. ZUS dokonał zwrotu składek za marzec-maj 2020 r. W związku z tym, iż pracownik który dostaje dodatek w projekcie był objęty ww. wsparciem audytor zapytał jak należy potraktować ww. środki. Czy należy wykazywać je jako dochód w projekcie, czy można je wykorzystać na realizację projektu i przeznaczyć na wkład własny? Czy będą stanowić wtedy podwójne dofinansowanie?

Stanowisko DWT

Wydatek, aby mógł zostać uznany za kwalifikowalny w projekcie musi spełniać następujące przesłanki:

- musi być faktycznie poniesiony (artykuł 48 pkt, 1 ust. a Rozporządzenia UE nr 897/2014)

oraz

- nie może być (całkowicie lub częściowo) sfinansowany z dotacji z krajowych środków publicznych (np. dofinansowanie kosztu wynagrodzenia pracowników pokrytego z budżetu państwa), ponieważ obowiązuje zakaz podwójnego finansowania wydatków (rozdział 9.4 Podręcznika Programu – część II Realizacja projektu).

W przypadku zatem, gdy beneficjent korzysta ze wsparcia na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, np. w postaci dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników, nie może w projekcie rozliczyć kosztów:

- na które pozyskał wsparcie ze środków publicznych innych niż środki europejskie - ich rozliczenie oznaczałoby bowiem podwójne finansowanie tych samych kosztów;
- ponieważ nie stanowią one kosztu beneficjenta.

Dodatkowo, zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, również w sytuacji, gdy beneficjent może pokryć koszty z innego źródła (np. ubezpieczenia), nie mogą one zostać uznane za wydatek kwalifikowalny.

Załącznik 1 - Stanowisko Ministra Rozwoju.